

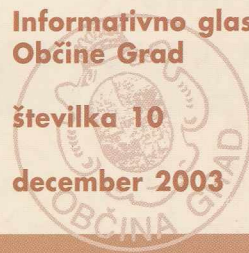

O B Č I N A
Grad

Informativno glasilo
Občine Grad

številka 10

december 2003

*Naj čarobnost novoletnih lučk
zasenči vse temne misli,
naj vas toplina in iskrenost besed
osrečuje vse prihajajoče leto.*

Spoštovane občanke in občani!

Ker so že spet pred vrati najlepši prazniki v letu in ker novo leto zapira vrata staremu, vam želim voščiti predvsem zdravja, miru in sreče.

Upam, da je sveti Miklavž, ki je prvi prišel v naše domove, našel predvsem pridne, srečne in razigrane otroke. Takšne, ki so v ponos svojim staršem, babicam in dedkom. Prihod Božička pa naj njim in vsem nam prinese veselje in mir praznovanja, naj v nas zagorijo lučke, še tisočkrat lepše od tistih, ki migljajo na okrašenih novoletnih jelkah. Slovo od starega leta pa naj bo tudi slovo od vseh zamer, nesoglasij in preprirov, ki so kazila podobo našega vsakdana in nam jemala voljo in vedrino. V času, ko nas ubijalski ritem življenja dela

robote, ko se ne znamo ustaviti in uživati ob lepem, pozabljamo, da smo lahko srečni in zadovoljni samo skupaj, v harmoniji in soglasju družine in skupnosti. Novo leto naj bo predvsem čas za razmislek o tem, kaj želimo dati, ne o tem, kar bi želeli dobiti ali imeti.

Želim vam, da bi v prihajajočem letu uresničili predvsem svoje osebne cilje. Kajti vaši uspehi so tudi uspehi skupnosti, kakor so - upam - tudi naši uspehi v ponos vsem vam.

TOREJ NAJ VAM BO NOVO LETO PREDVSEM USPEŠNO IN ZADOVOLJNO.

Vaš župan
Daniel KALAMAR

CENJENE BRALKE, SPOŠTOVANI BRALCI!

V teh dneh božično-novoletne evforije, ko se dobre želje in velika pričakovanja vrstijo kot po tekočem traku, je težko napisati nekaj novega, izvirnega, kar bi vas spremljalo kot potnica v prihajajoče novo leto. Še zlasti zato ne, ker boste že četrtič preživeli iztekajoče dni letošnjega leta v naši družbi – seveda če se boste odločili, da kakšen prosti trenutek namenite tudi prebiranju našega glasila. Ali pa vsaj listanju po njem.

Kakor koli že, dejstvo je, da se je leto hitro zavrtilo. In preden bomo uspeli podoživeti dobrotljivost prijaznih treh možičkov – od Miklavža, Božička do Dedka Mraza - bomo že odstranjevali zadnji list na koledarju letošnjega leta in na

njegovo mesto pritrjevali novega – povsem nepopisanega in nezaznamovanega tako z dobrimi kot tudi slabimi trenutki. In kot ničkolikokrat doslej bomo novo leto začeli z novimi sklepi, ki si jih zastavljamo vsakič ob izteku starega. Da se bomo odvadili grde razvade (morda lenarjenja, kajenja, alkohola ali pohajanja po trgovinah), shujšali za nekaj kilogramov, imeli pospravljeno garažo in vedno opran avto... Morda nam bo to celo uspelo, čeprav izkušnje kažejo, da prvotna vnema izvajanja sklepov poje ma sorazmerno s prihodom novega meseca. Če bomo srečni, pa je še vprašanje.

Zato bi bilo morda bolje, da si na silvestrski večer, ko bomo zbirali vtise preteklega

leta, zadamo manjše cilje, ki lahko sicer stanejo dosti več energije kot prej omenjeni, vendar zagotovo prinašajo tudi dolgotrajnejši učinek zadovoljstva, veselja, sreče in notranjega miru. Vse tisto, česar se ne da kupiti, pač pa je potrebno le doživeti.

Zato sklenimo, da bomo v prihodnje bolj prijazni, tovariški, razumevajoči in nasmejani. Da bomo odpravili svet sovraštva, zamer, nevoščljivosti in podtikanj. Ker si takšnega naši otroci ne zaslužijo! In ko boste naslednjič Miklavžu ali kate remu drugemu dobrotljivemu možu pisali pisemce, naj bo v njem želja po objemu, ki ogreje srce, in ljubezni, ki premaga vse ovire tega sveta. Drugega pa ne potrebujemo, mar ne?

MIKLAVŽEVANJE PRI NAS

Sv. Nikolaj, ki mu pri nas navadno pravimo Miklavž, je gotovo eden najbolj priljubljenih svetnikov, v dobršnem delu katoliške Evrope pa ga med zimskimi svetniki po priljubljenosti ne poseka nihče. Zlepa se ni okrog kakšnega svetnika spletlo toliko legend kot prav okrog sv. Miklavža, osebe, ki bolj kot katera druga iz katoliškega svetniškega kroga simbolizira prijazno darežljivost, ki je v Evropi potem dosegla svoj vrh v Miklavževem obdarovanju otrok. Miklavž ima svoj god 6. decembra.

Sv. Miklavž je v Cerkvi od 11. stoletja dalje v časteh kot velik priprošnik in čudodelnik, svetnik, ki prihaja iz teme zimske noči v svetlobo preprostih kmečkih izb, v razkošne sobe mestnih hiš in spet izgine v temi noči. Nikolaj je bil v svojem življenju posvečen v duhovnika in kasneje po velikih preizkušnjah v škofa. Po starših je podedoval veliko premoženja, katerega je razdelil med reveže.

Sv. Nikolaj je kmalu postal eden izmed najbolj priljubljenih svetnikov v vsej vzhodni Cerkvi. Na Slovenskem mu je od vseh svetnikov posvečenih največ cerkva, blizu dvesto.

Poleg mornarjev, trgovcev, študentov, mlinarjev, pekov, mesarjev, pisarjev, tkalcev, odvetnikov, lekarnarjev, voskarjev, delavcev v kamnolomu, krojačev, tatov in še koga, je sveti

Nikolaj tudi patron beračev ter mladih deklet, ki si želijo moža, nevest, ki se priporočajo za srečno poroko, in žena, ki si želijo otrok.

Sv. Nikolaja upodabljajo v škofovski obleki, s tremi zlatimi krogli na knjigi, s tremi jabolki, včasih tudi s tremi hlebčki ali s tremi kamni ter s sidrom in ladjo.

Legenda predstavlja sv. Nikolaja kot velikega čudodelnika in mogočnega zavetnika. Tako naj bi tri hčere siromašnega moža rešil sramotne usode, ker jim ni mogel dati dote, ko jim je ponoči porinil skozi okno tri kepe zlata. Ena se je zavalila na tla in pristala v copati, ki je ležala pred ognjiščem, da bi se ogrela. Od tod nemara izhaja šega, da otrokom prinaša ponoči darove v nastavljene posode ali drugod po svetu - nogavice oz. cokle, čevljičke ali copate.

Legendarni sv. Miklavž je začel deliti darove, postal je ljudski dobrotnik, medtem ko so dotlej »duhovi« prinašali le blagoslov za novo leto in letino. Našemljenci, ki so predstavljali rajnike in druge demone, so se po krščanskem pojmovanju spremenili v hudobne duhove. Tako so nastali hudiči, parklji, zlodeji, vragovi. Postali so Miklavževi spremljevalci in izvrševalci kazni med porednimi otroki.

Miklavžev spremljevalec je bil navadno angel ali dva, več jih je bilo

zelo redko. Tretji v skupini Miklavževega spremstva je bil hudobec ali peklenšček. Imenujemo ga parkelj. Čeprav se je v večini drugih krajev parkljem prej ali slej pridružil Miklavž, pa so si le-ti tu in tam ohranili nekaj stare samostojnosti. Še danes prihajajo, eden ali več, v času pred miklavževim sami k hišam in strašijo otroke.

Močno se je razširila navada, ki je bila med obema vojnama v mestih, da otroci Miklavžu pišejo ali mu rišejo svoje želje. Pismo polože na okno, zjutraj pa v svoje veliko veselje opazijo, da ga je »Miklavž« vzel. Otroci mečejo pisma tudi v poštni nabiralnik. Podobno storijo, če pišejo Božičku ali dedku Mrazu.

Še proti koncu prejšnjega stoletja je bil na kmetih poleg jabolk, hrušk, orehov, lešnikov in suhega sadja venec fig, zavitek sladkarij ali kos lecta že pravo razkošje. Mestni otroci pa so bili kmalu deležni igrač. Seveda so se razmere na deželi začele spreminjati že na začetku tega stoletja. V jabolko so zatikali novc, sledile so igrače.

Pričakovanje Miklavževega prihoda je vedno na veliko vzpodbujalo otroško domišljijo.

Viri: Damjan J. OVSEC:
Velika knjiga o praznikih,
Tiskarna DELO Ljubljana, 1994.

Zbirka »preživelih« Miklavžev, parkeljev..., last Klementine Lesic iz Kruplivnika

**Herman Rajsar,
Grad 181, pripoveduje:**

V času mojega otroštva je tudi prihajal Miklavž. Nosil je »škofovsko« palico in kapo. Parkelj je bil ves sajast in je imel verigo ter zvonec. Miklavž je bil odvisen od radodarnosti staršev. Včasih je to bila že tudi vrečka bonbonov. Samo enkrat v starosti desetih let sem dobil pomarančo. Prinesel jo je nekdo iz Ljubljane. Če smo pozdravljali starejše, smo bili pohvaljeni. Za to je zvedel tudi Miklavž. Jaz se zaradi tega nisem bal. Miklavž je spraševal otroke, če znamo moliti očenaš; mene ga je naučila babica. Ko je parkelj šel po vasi, smo ga otroci že slišali in se ga bali. Parkelj je nas otroke strašil, da nas bo zvezal in odnesel.

Veselili smo se Miklavža, še posebej zato, ker so bila takrat darila – sladkarije redka. Dobil sem kakšno jabolko pa tudi oblekico. Pred prihodom Miklavža sem očistil čevlje in jih nastavil. Miklavž je hodil od hiše do hiše in tudi drugi otroci so ga pričakovali. Dedek Mraz in Božiček takrat še nista bila uveljavljena.

Večji del je hodil Miklavž sam, »parkelj« je pri malih otrocih ostajal zunaj, ker so se ga bali. Spominjam se, da je enkrat z Miklavžem prišel celo angel. Za miklavževo so nosili po vasi v Motovilcih tudi izrezljano bučo s svečo. To je nosil nekdo tretji. Hodil je po cesti, ponavadi ni prišel v hišo. Otroci še danes radoželjno pričakujejo Miklavža, a nekoč je bilo to pričakovanje večje.

Gabriela Žokš, Grad 183:

Prvi »Miklavž«, ki se ga spominjam iz mojih otroških let, je bil pri treh ali štirih letih. Bila sem še skupaj z bratrancem in sestrično, ko je prišel Miklavž. Najprej je vrgel verigo na teto z namenom, da jo odnese. Otroci smo jokali in ga prosili, naj jo pusti. Miklavž je rekel, da moramo otroci moliti, da ne odnese tete. Res smo molili, vendar se je mojemu bratrancu zdel Miklavž sumljiv. Kljub vsemu smo otroci dobili darila v lepi papirnati vrečki. Na eni

strani je bil poslikan Miklavž, na drugi pa parkelj. Takrat je bila pri nas starejša priletna dekla in tudi njo je Miklavž obdaril. Vprašala ga je, zakaj nosi palico, pa ji je Miklavž odgovoril, da jo ima za stara dekleta, da jih z njo pokara, če niso pridna.

Tistega Miklavža smo se otroci zelo ustrašili; naslednja leta pa sem nastavljala čevlje, ki so morali biti čisti. Nastavila sem jih na okno, da Miklavž ne bi prišel notri.

V času mojih dveh otrok je prav tako prihajal Miklavž, vendar je že bilo miklavževanje v dvorani, en čas pa tudi v cerkvi. Miklavž je za otroke še vedno nadnaravno bitje, ki ga pričakujejo z radovednostjo.

**Helena Bežan, Grad 183,
se spominja:**

Učitelj Beloglavec je organiziral miklavževanje – kot veselico okrog leta 1950. Obleko za Miklavža in angelce so si sposodili od takratnega župnika. Miklavževanje je bilo v združenem domu, pripravili so medsebojno obdarovanje vseh prisotnih (starejših). Moj oče je ustrelil zajca in ga dal za darilo učitelju Ambrožu. Mama je imela išijas in je za darilo dobila kremo za čevlje v škattli. Ena učiteljica pa je dobila lepo malo škattlo. Ko jo je odprla, je iz nje skočila miš. To so bila predvsem hudo mušna darila.

**Marija Ferko,
Grad 161, pravi:**

Na Miklavžev večer je prišel Miklavž noter v hišo, na glavi je imel škofovsko kapo, v roki pa palico. Parkelj je zunaj rožljaj z verigami in čakal, če bo lahko katerega odnesel s seboj. Miklavž je vsakega poklical po imenu in vprašal, če smo bili pridni. Otroci smo molili očenaš in svetangel. Prinesel je orehe in jabolka, pa tudi kocke sladkorja. Bil je »domači« Miklavž. Pričakovanje Miklavža je bilo napeto. Starši so nam pred tem pripovedovali o njem. K nam je prihajal, ko smo otroci bili še majhni, v nižji šolski dobi. Zdi se mi, da je sedaj velika razlika v prič-

kovanju Miklavža kot nekoč. Prej je bilo vse skromno, tudi darila so bila takšna, toliko da se je v njih odražala simbolika. A kljub vsemu otroško pričakovanje še ostaja. Tradicija miklavževanja je bila prisotna že v otroštvu mojih staršev. To je zelo lep in tradicionalen krščanski običaj. Ko sem bila še otrok, smo šli na Miklavževo »senje« v Mursko Soboto. Peljali smo se z vlakom iz Mačkovec. Tudi na »senju« je bil Miklavž. Od staršev sem dobila v dar kakšnega »Miklavža« iz medenjakov. Ti spomini so nepozabni.

Irena Grab, Kruplivnik 11:

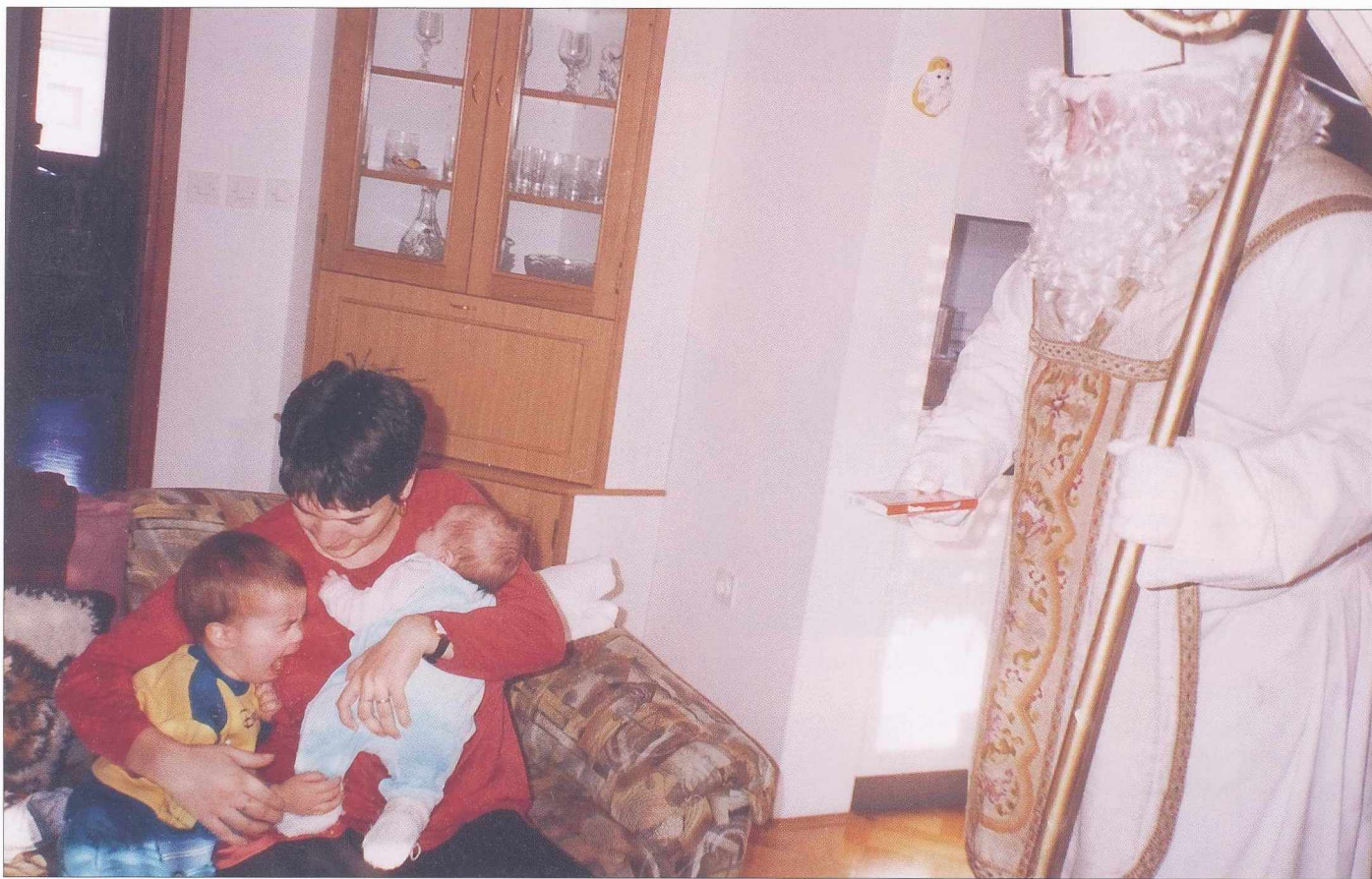
Mislim, da so starši vedno dobri »prijatelji« z Miklavžem. Čevlji so morali biti čisti. Darila so bila jabolka in orehi. Če je kak sorodnik »srečal« Miklavža, je bil posredi kakšen dinar. Vedno pa je bila šiba.

Miklavž je imel zakrit obraz, ponavadi je imel na glavi kapo iz papirja na eno ali tri konice. Hodil je tudi parkelj z verigo, ki je hotel odvreči otroke, če niso hoteli moliti. Miklavževanje je bilo že takrat šega, vendar so bili bogati bolj obdarjeni kot revni. Darilo je bilo tudi sladkor v kockah. Enkrat je tudi k mojima otrokoma prišel Miklavž. Zmolila sta očenaš in Miklavž ju je obdaril. Miklavž je kmalu odšel, zatem pa je prišel k nam svak po svojo ženo, ki je bila ta čas pri nas. Večji sin se je takoj zagledal v svakove čevlje, ki so bili na las podobni Miklavževim, pa je rekel: »Veš stric, Miklavž je imel ravno takšne čevlje kot ti!«

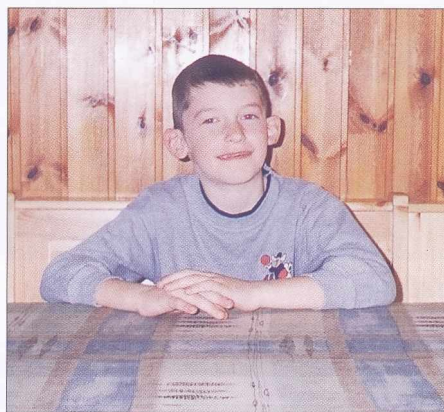
Čeprav otroci zrastejo in se menjajo generacije, je otroško pričakovanje na Miklavžev večer zelo napeto in vznemirljivo.

**Špela in Ana Klement,
Grad 172B, 8 in 6 let:**

Miklavž je imel na glavi belo kapo in rokavice. Ves je bil bel. Takšen je bil lansko leto. Verjameva, da bo tudi letos prišel Miklavž. Na miklavževo zjutraj zgodaj vstaneva in hitiva pogledat k čevljem, ki sva si jih zvečer sami očistili in jih nastavili k vratom. Videla sem tudi parkeljna (Špela), ki

Obisk Miklavža pri družini Klement

je imel dolg rdeč jezik, na glavi roge; bil je črne barve. V rokah je imel verigo in šibo, na hrbtu pa koš. Molila sem očenaš, pa me ni odnesel. Prvikrat mi je prinesel smuči. Enkrat drugič sem dobila za darilo nahrbtnik, svinčnik, copatke in čokolado. Ana je dobila od Miklavža lepega rjavega medvedka. Pisali sva Miklavžu pismo in Ani se je uresničila želja. Miklavž ji je prinesel punčko z rumenimi lasmi. Jaz sem prosila Miklavža za kenguruja. Ni sem ga dobila, a mi je prinesel drugo darilo.

*Denis Rac***Denis Rac, Grad 14, 6 let:**

Lansko leto je prišel k nam Miklavž. Imel je belo brado in visoko kapo. Z njim so prišli angelčki in parkelj; rožljaj je z verigami. Miklavž me je vprašal, če sem priden. Prinesel mi je darilo in naročil, naj ubogam mamo in atija. Miklavž je bil prijazen z menoj. Letos bo gotovo spet prišel.

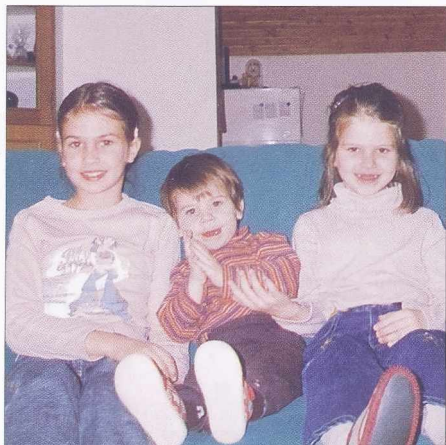
Denis si želi od Miklavža računalniške igrice in kaseto skupine Power Dancers. (Lahko, da bo Miklavž to prebral). Drugače se Denis uči abecedo, zna deklamirati pesmice in je rad v šoli. Pomaga tudi pri delu mami, atu, dediju in babici.

Anja in Nina Kisilak, Kruplivnik 35,8 in 4,5 let:

Midve si obe očistiva čevlje in jih nastaviva Miklavžu. Miklavž pride vsako leto, ponavadi zvečer. Zunaj žvenklja z verigo. Enkrat je prišel Miklavž noter, parkelj pa je letal okrog hiše in se drl. Jaz (Anja) sem morala moliti in sem potem dobila darilo. To so bile hlače, sladkarije, čevlji s cukrčki in barbika. Vsako leto greva na miklavževanje h Gradu.

Anja in Nina si želita, da bi letos zopet prišel Miklavž. Njuna skrita želja je barbi hiša.

Štefka BOHAR

*Špela, Ana in Neža Klement**Anja in Nina Kisilak*

TRIDEŽELNI NARAVNI PARK

9. oktobra 2003 je vlada Republike Slovenije sprejela uredbo o Krajinskem parku Goričko in ga s tem dejanjem tudi formalno ustanovila. Z ustanovitvijo Krajinskega parka Goričko je uradno vzpostavljen prvi tri-deželni naravni park v Evropi.

8. oktobra je na gradu Grad potekal zadnji sestanek Komisije za spremljanje projekta Razvoj skupnega naravnega parka v Pomurju. Sestanku se je pridružil Janez Kopač, minister za okolje, prostor in energijo. Sledila je tiskovna konferenca, na kateri je bil širše predstavljen projekt nastajanja Krajinskega parka Goričko in njegove nadaljnje aktivnosti po ustanovitvi.

Po tiskovni konferenci si je minister ogledal novo opremljene prostore in delavnice domačih obrti. Prostori in delavnice bodo služili delovanju Krajinskega parka Goričko. Po ogledu je sledil družabni del obiska.

Utrinek s tiskovne konference

Informacijska pisarna

Lidija KRPIČ

Kolarstvo

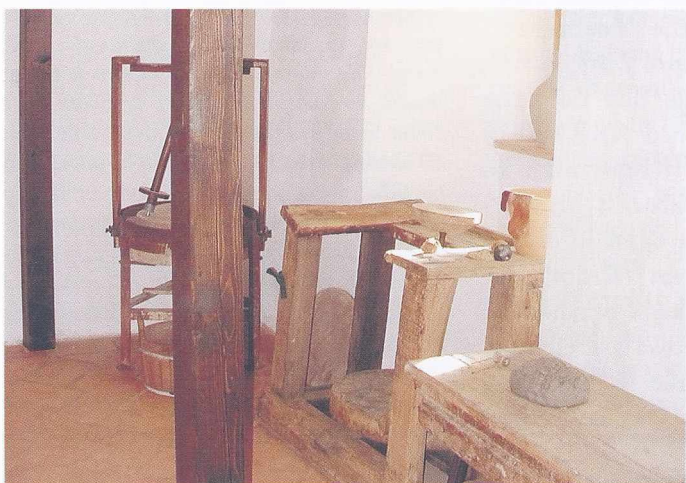
Kovaštvo

Tkalstvo

Zeliščarstvo

Lončarstvo

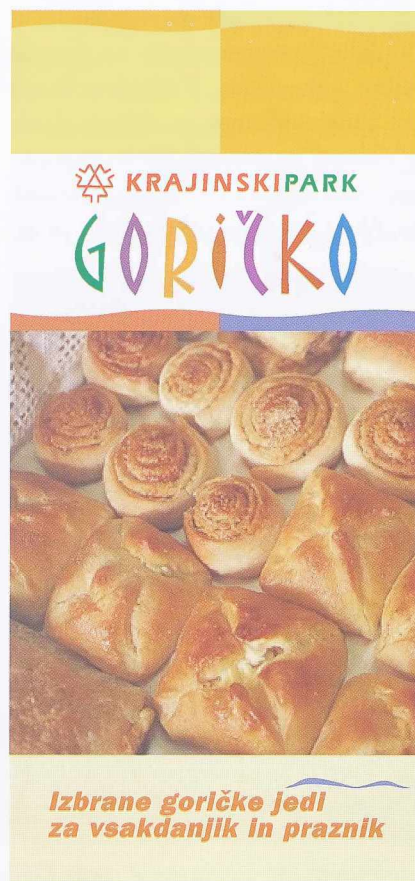
Družabno srečanje z ministrom, Janezom Kopačem

GORIČKA KUHINJA

V nedeljo, 31. avgusta, je v parku pred gradom Grad potekala zaključna prireditev delovne skupine Gorička kuhinja. Ob tej priložnosti je bila izdana brošura tradicionalnih lokalnih jedi z recepti za pripravo le-teh. Brošura nosi ime Izbrane goričke jedi za vsakdanjik in praznik.

Obiskovalci prireditve so lahko občudovali bogato obložene mize domačih goričkih dobrot in jih nato tudi poskušali. Vsem sodelujočim v delovni skupini pa so bila podeljena priznanja.

Lidija KRPIČ

3. PRAZNIK OBČINE GRAD

Občina Grad je letos praznovala svoj 3. občinski praznik. V sklopu prireditve, ki so se zvrstile ob praznovanju v času od 1. do 17. avgusta, je 8. avgusta potekala slavnostna seja Občinskega sveta Občine Grad. Na slavnostni seji so bila podeljena številna priznanja in nagrade občine, izrečene so bile besede zahvale, čestitke in besede spodbude za vnaprej.

Priznanja in nagrade občine so prejeli osnovnošolci, ki so bili odlični vseh osem razredov, in učenci z doseženimi vidnimi rezultati. Kot dobitnik častne listine SPV je posebno plaketo prejel Aleksander Luthar, učitelj predmetnega pouka na OŠ Grad in mentor prometnega krožka. Podeljena so bila tudi priznanja za najdomačijo in za najbalkon. Naziv najuspešnejšega kolektiva je pridobilo podjetje Kamnoseštva Bunderla. Naziv častnega občana je prejel dr. Ludvik Gyergyek, profesor Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani, sicer pa rojak iz Vidoncev. Ker se g. Gyergyek slavnostne seje Občinskega sveta zaradi bolezni ni mogel udeležiti in prevzeti plakete osebno, nam je poslal pismo, katerega tudi objavljamo.

V času praznovanja so se zvrstile številne prireditve. V Vidoncih so člani Prostovoljnega gasilskega društva Vidonci praznovali 70-letnico obstoja in delovanja. Na Dolnjih Slavečih je Športno rekreacijsko druš-

tvo izvedlo mednarodni pohod po Dolnjih Slavečih. Na nogometnem igrišču Nogometnega kluba Grad so potekale vaše igre, ki jih je organiziralo Športno društvo Grad. V gradu Grad je bilo odprtje razstave Naravne in kulturne značilnosti v Parku treh dežel z izdelki domače obrti Goričko-Raab-Örseg, Krajinski park Goričko. Na razstavi so razstavljali domači rokodelci in rokodelci iz naravnega parka Örseg na Madžarskem ter naravnega parka Raab iz Avstrije.

Na praznik Marije Vnebovzete, ko je znano farno proščenje s kramarskim sejmom, je bila odigrana nogometna tekma med NK Grad in NK Tromejnik. V Kruplivniku so vaščani, ponosni na novo pridobitev, predali svojemu namenu občinsko cesto skozi vas Kruplivnik. Praznovanje občinskega praznika je zaključil nonet Lyndwa s predstavitvijo lastne zgoščenke in kasete na poletnem koncertu »Razveselimo poletje«.

Praznovali smo, se družili in veselili svojih in drugih dosežkov. Polni elana in novih idej gremo naprej. Prepričani smo, da bomo lahko naše in vaše želje, ki jih pa ni tako malo, uresničili in se jih veselili ob praznovanju naslednjega rojstnega dne naše mlade občine.

Lidija KRPIČ

PISMO ČASTNEGA OBČANA, DR. LUDVIKA GYERGYEKA

Spoštovani gospod župan, Daniel Kalamar, s sodelavci, spoštovani častni gost, dr. Anton Vratuša in vsi prisotni!

Prisrčno vas vse pozdravljam in se obenem opravičujem, ker se zaradi bolezni ne morem udeležiti praznika občine Grad, mojega ljubelega kraja, kjer sem pri učitelju Tomoriju dobil prve osnove pismenosti in prevkorake v človeško znanje.

Moj duh in srce sta z vami, saj duh ne pozna telesnih omejitev in je lahko prisoten povsod v trenutku, zato sem zdaj pri vas.

Vedno sem bil zvesti sin »Slovenske krajine«, kot so nekateri lepo imenovali Prekmurje. Rad imam naše ljudi in sem se vedno veselil, ko sem jih srečeval v Ljubljani, kjer živim že od študijskih let naprej. Srce se je ob obiskih domačije napolnilo z radostjo ob pogledu na naše sanjave ravnice in še bolj ob pogledu na mile in ljube goričke bregiče. Ko sem 12-leten odbahal v šole, je naša krajina še bila prenaseljena in ni bilo kruba za vsa usta, ljudje so odbajali s trebuhom za krubom. Mene so na prigovarjanje mojega dragega učitelja g. Beloglavca: »češ fant je bister«, starši vendarle vpisali v gimnazijo v Soboti, čeprav s strahom, kako bodo zmogli stroške za šolanje. Hvaležen sem ljubim staršem za njihovo požrtvovalnost in ljubezen, ki je premagala strahove in skrbi in pripomogla k temu, da sem tudi jaz lahko doprinesel skromen delež k napredku slovenske znanosti in napredku slovenske univerze.

Vedno sem bil ponosen na svoje prekmursko poreklo, saj se Slovenci preko Mure lahko postavimo z lastno književnostjo v domačem jeziku, lahko mu rečemo knjižni jezik Prekmurcev, saj se je od 18. stoletja uporabljal v svetu književnosti, predvsem pa kot liturgični jezik v katoliški in luteranski cerkvi. Prekmurje je dalo mnoge priznane moške - oba Küzmiča, Štefana in Mikloša, Jožefa Košiča, dr. Franca Ivanocija, Franca Temlina in mnoge druge do današnjih, kot kitajski misijonar Jožef Kerec in najboljši poznavalec prekmurske književnosti Vilko Novak, škof Jožef Smej in mnogi drugi. Zares smo lahko ponosni na svoje poreklo, izročilo in našo domačo zemljo.

Spoštovani župan Daniel Kalamar in kolegi, izrekam vam priznanje za vaše dosedanje delo, saj se napredek Grada in Goričkega nasploh opazi na vsakem koraku. Želim vam še naprej veliko uspehov in veliko zavzetost pri delu za dobrobit naših ljudi in krajev. Obenem se vam prisrčno zahvaljujem za podelitev naziva častnega občana občine Grad in vas vse prisrčno pozdravljam.

Vaš Ludvik GYERGYEK
Ljubljana, 6. avgusta 2003

Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Grad

VŠKE IGRE 2003

V lepem nedeljskem dopoldnevu 10. avgusta smo se zbrali na nogometnem igrišču NK Grad. V Športnem društvu Grad smo pripravili osem zanimivih iger, katerih namen je bil, da pozabimo na vsakodnevne težave in tegobe. Za začetek smo se pomerali v žaganju drv z že skoraj pozabljeno »cug žago«. Ker pa je bila dobro nabrušena, tekmovalci niso imeli pretiranih težav. Odločali so milimetri in uigranost mešanega para (moški-ženska). Slalom med balami z zavezanimi očmi s smučarskimi očali je marsikoga nasmejal do solz. Navodila, ki so bila dajana včasih že iz obupa (levo, desno, naprej, »vej pa pazi, ge odeš«), in spektakularni padci preko bal (hvalabogu, da nisem bila med tekmovalci), so bila za opazovalce sila enostavna, v popolni temi pa za marsikoga nerešljiva uganka. Tekmovalci, ki so se dobro spotili v slalomu, so imeli priložnost hladnega tuša pri podajanju vodnega balona. »Voj, kok tau paše«, je komentirala tekmovalka, ki ji je balon počil »visoko« v naročju. Pa spet slalom, tokrat z »lestvico«. Nova težava, tokrat za tiste, ki so imeli preveč kilogramov, kajti nekateri se niso uspeli »spraviti« med kline. Pa je le nekako šlo, le slalomska proga je bila

podobna »wengenski«, zavita in polna pasti. Potem pa igra za krepke fante in vitka dekleta – prevažanje vode med ovirami s pravimi lesenimi »teligami«. Če se do sedaj fantje niso znojili, je prišel njihov čas, kajti štiri minute, kolikor je trajala igra, so bile usodne za marsikaterega korenjaka. Še sreča, da smo v »šanku« obratovali s polno močjo. Sedaj, ko prebirate ta članek, ste že morali opraviti zamenjavo gum (letne za zimske). Mi pa smo za trening kotlili gume, ker pa ženske ponavadi ne vemo, da ima vsak avtomobil tudi peto – rezervno kolo, smo si s petim kolesom osvežili spomin, za vsak primer »gumidefekta«. Za enostavnejšo rešitev problema pa še vedno lahko »štopate«, ampak to velja le za nežnejši spol. Proti koncu iger smo želeli preveriti, kako je z našo kondicijo, ali smo se že do konca izčrpali ali pa zmoremo še veselo poskakovanje z »žaklon«. Proti pričakovanju so nekateri skakali kot kengoruji, vendar ne smemo pozabiti, da je za borbenost poskrbela odlična »publika«. Za igro presenečenja smo izbrali spretnostno vožnjo z miniaturnimi »kmečkimi kolami«.

Med kratkim premorom smo se poskusili še v metanju kamna, vleče-

»Voj kok so tej telige žmetne!«

nju vrvi in tudi okrepčati smo se morali. Za dobro postrežbo so poskrbeli člani in članice društva, lačen in žejen pač ni smel biti nihče.

Po natančnem seštevanju točk smo razglasili najboljše. Zmagovalci so postali Športno rekreacijsko društvo Dolnji Slaveči, odlično drugo mesto smo osvojili gostitelji, Športno društvo Grad, in s tretjim mestom so pozitivno presenetili člani novo ustanovljenega Športnega društva Kovačevci. Vsa ostala društva so bila v naših očeh prav tako zmagovalna, kajti vsi smo se borili po najboljših močeh. Organizacijo Vaških iger 2004 pa je prevzelo Društvo žena in deklet Kruplivnik. Organizatorjem želimo obilo zabave pri pripravi iger, obenem pa se veselimo druženja z vsemi udeleženci letošnjih. Bili ste dobra družba in upamo, da bo na vseh naslednjih vsaj tako, če ne še boljše.

Dolgo in vroče poletje je mimo, prihaja oz. je že tu dolga in mrzla zima. Poletne radosti na dišeči gorički zemlji bomo zamenjali za gretje ob naših pečeh. Poskrbeti pa moramo tudi za zimsko rekreacijo, ki je verjetno še bolj pomembna kot poletna, ki je že po naravi povezana z delom. Vabimo vas, da se nam pridružite na tradicionalnem Božično-novoletnem turnirju v malem nogometu, ki bo kot vedno konec decembra.

»Naj navijači« vaških iger 2003

70. OBLETNICA PGD VIDONCI

V okviru letošnjih občinskih dnevo so praznovali svoj jubilej tudi gasilci iz Vidoncev. Letos mineva 70 let, odkar je bilo ustanovljeno Prosto-voljno gasilsko društvo Vidonci. 3. avgusta so člani PGD Vidonci pripravili proslavo, na kateri so bila podeljena priznanja (značke in plakete) članom društva, ki že vrsto let vztrajajo v vlogi gasilcev. Prireditve so se udeležila gasilska društva iz so-sednjih vasi, župan naše občine, Daniel Kalamar, svetniki in predse-dnik vasi Vidonci, predsednik in poveljnik gasilske zveze Grad ter drugi povabljeni.

Po opravljenih formalnostih pa je sledila zabava s skupino Utrip.

Mateja FERKO

Članom PGD Vidonci gredo vse pohvale in čestitke, želim pa jim seveda še veliko vztrajnosti in poguma, ki sta še tako potrebna za delovanje društva. (foto-grafija: Andrej Sukič)

POHOD PO DOLNJIH SLAVEČIH

Ekipa od Grada je s pesmijo »Mi se imamo radi« uspešno prikorakala na cilj.

V okviru občinskega praznika je ŠRD v začetku avgusta pripravilo tradicionalni pohod po Dolnjih Slavečih. Pohoda se je udeležilo nekaj čez 320 pohodnikov iz Avstrije in Slovenije. Pohodniki so prehodili 10 km dolgo progo, na poti pa so se lahko okrepčali na treh postajah, kjer jim je bila ponujena pijača in jed-ča. Pohvalno je, da se vsako leto po-hoda udeleži več domačih pohodni-kov, kar pomeni, da je za tovrstno rekreacijo vse več zanimanja. Skupi-ne s petnajst in več udeleženci so prejele pokale.

Slavica POTOČNIK

ODPRTJE OBČINSKE CESTE TER VAŠKIH CEST V KRUPLIVNIKU

V sklopu 3. občinskega praznika Občine Grad je bilo v soboto, 16. avgusta 2003, ob 14. uri pri Klanfarjevem mostu v Kruplivniku slovesno odprtje občinske ceste LC 197 160 v povezavi Beli križ-Radovci, ter cest Hubrova-Mlinarjeva-Dol.

Slovesnost je potekala ob treh točkah kulturnega programa. Najprej je spregovoril kruplivniški svetnik Stanko Kerec, za njim vaški predsednik Ciril Mihalič in župan Občine Grad Daniel Kalamar. Govor je tekel o pomembnosti pridobitve asfaltnih cest in skupnih vlaganj, ki

so bila vložena v to izgradnjo.

Povabljeni so bili člani prejšnjega in sedanjega občinskega sveta, občinske uprave ter drugi. Vaški predsednik se je posebej zahvalil za vse zasluge in prizadevnost županu Občine Grad, Danielu Kalamarju, prejšnjemu vaškemu predsedniku Srečku Kisilaku, svetniku Stanku Kerecu, prejšnji sestavi Občinskega sveta občine Grad, Vladu Kosednarju, delavcem Režijskega obrata Občine Grad ter vsem, ki so si na kakršen koli način prizadevali za izvedbo tega načrta.

Po končanem uradnem delu od-

prtja novih cest je bila pogostitev in zabava za vse prisotne, ki so jo financirali vaščani Kruplivnika ob cestah Hubrova-Mlinarjeva-Dol in vaščani ob občinski cesti.

Prispevki za ceste Hubrova-Mlinarjeva-Dol:

- prispevki vaščanov: 3.989.000 SIT
- prispevki vasi Kruplivnik: vstavljeni prepusti
- prispevki Občine Grad: asfaltna prevleka

Prispevki za LC 197 160:

- Investicija LC 197 160 je znašala 66.000.000 SIT
- Od tega so vaščani Kruplivnika zbrali 5% vrednosti s tem, da je bilo primaknjenega 1.000.000 SIT od Borovega gostuivanja, kar je pomenilo 5% vrednosti.

Z letošnjim letom se zaključuje obdobje štiriletnege programa asfaltiranja vaških cest v Kruplivniku skupaj z občinsko cesto. Pri tem projektu je bilo uporabljeno geslo: »Vsi za enega - eden za vse«. Tega dejanja ne bi bilo odveč ponoviti tudi kje drugje, vendar je to že drug začetek in nova priložnost za druge.

Štefka BOHAR

POTUJOČI MUZEJ STARODOBNIKOV

Moto klub veterani Murska Sobota je organiziral in izvedel mednarodni rally veteranov po treh deželah, Sloveniji, Avstriji in Madžarski. Rally, ki je potekal 13. septembra, je imel start v Murski Soboti pred BTC-jem, nato je sledila vožnja do mejnega prehoda z Avstrijo, vožnja po Avstriji, prečkanje mejnega prehoda z Madžarsko in vožnja po Madžarski. Po prestopu mejnega prehoda v Martinju so nadaljevali pot po Sloveniji do gradu Grad, kjer je bil zaključek rallyja. Na njem je sodelovalo šestdeset ljubiteljev in hkrati lastnikov starih jeklenih konjičkov. Ponosen na svojega jeklenega konjička se je rallyja veteranov udeležil tudi voznik iz Zadra v Republiki Hrvatski. Vsem sodelujočim so bila podeljena posebna priznanja in spominske medalje. Vesela družina se je nato ob jedaci in pijači zabavala ob zvokih pevke Monike.

Lidija KRPIČ

NOČ ČAROVNIC 2003

Tekst: Lidija KRPIČ
Fotografije: Cvetka JUHNOV

S čarovnicami, čarodeji, grajskimi duhci, netopirji, grajskim zmajem ter množico obiskovalcev smo zbrani v grajskem parku praznovali tradicionalno četrto Noč čarovnic. Nekaj utrinkov s prireditve.

Le kaj nam dobrega pripravljajo?

Kaj neki skrivajo?

Vsaka ima svoj faktor...

Naj so zlobne ali dobre čaravnice, nad njimi vedno in povsod bedi grajski zmaj.

Denar v redu...

*Kje pa so čaravnice?**Sledi obsodba.**Spoznane za čaravnice končajo v ječi.**Konec je na grmadi.**Še dobro, da ni bila obtožena čarovništva nobena izmed nas!**Tihi dom.**Čaravnice se predstavijo.**Le katera moja »naj« čaravnica bo?**Ta bo.*

ZAHVALA

Vsem, ki so kakorkoli pomagali pri pripravi in izvedbi same prireditve, kakor tudi vsem sodelujočim društvom, se iskreno zahvaljujemo za njihov trud in požrtvovalnost.

Odbor za prireditev Noči čarovnic

UTRIP ŽIVLJENJA V VRTCU

V vrtcu OŠ Grad smo začeli novo šolsko leto zagnano in delavno. 16 otrokom se je pridružilo 14 novih, tako da trenutno obiskuje vrtec 30 otrok. Z novim šolskim letom smo dobili v vrtcu nekaj novih omar in previjalni pult, tako da se malčki počutijo prijetneje, vzgojiteljicam pa je olajšano delo.

V mesecu oktobru smo z lutkovno predstavo in drugimi aktivnostmi obležili teden otroka, prav tako pa smo se pripravljali na Noč čarovnic. Izdelo-

vali smo čaravnice, pajke, duhce in še marsikaj. Vzgojiteljice smo tudi sodelovale v otroških delavnicah na sami prireditvi. Letošnje koledarsko leto bomo zaključili s prihodom Dedka Mraza v vrtcu. Upamo, da nam bo prinesel blazine za na hišico.

Idej nam ne zmanjka. Čeprav nagajive, bodo brihtne glavice vaših otrok tudi v bodoče poskrbele za ustvarjalno vzdušje v vrtcu, doma in drugod.

Klavdija KLEMENT

NAŠ PRVI ŠOLSKI DAN

1.a razred z učiteljico Heleno POZNIČ in vzgojiteljico Ireno HÜLL.

Končno je prišel ta dolgo pričakovani dan. Šolska vrata, odprta tudi za nas, letošnje prvošolčke. Ampak mi nismo navadni prvošolčki, saj smo stari komaj šest let. Pa vendar smo dovolj veliki in že znamo dovolj, da lahko prihajamo v šolo.

Ko smo prišli prvi dan v šolo, smo imeli vsi zelo velike oči, ki so radovedno begale sem in tja. Zanimale so nas vse mogoče stvari. Nekateri smo šolo že kar dobro poznali, saj smo včasih že pokukali vanjo, za druge pa je bila neznanka.

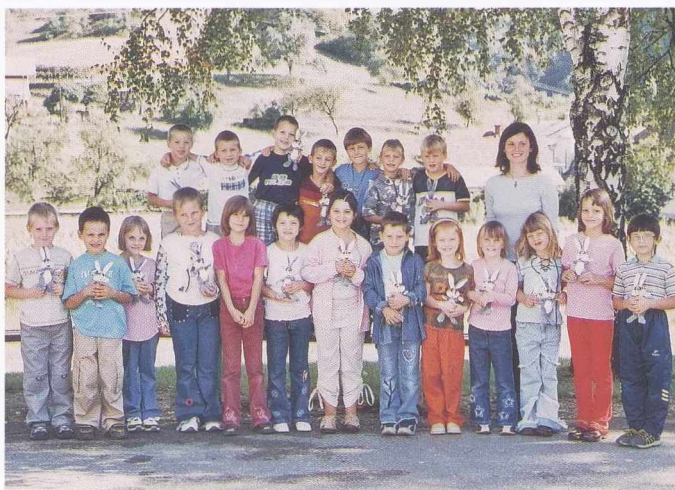
Najprej nas je pozdravil velik, prijazen možakar, ki ga kličemo gospod ravna-

telj, in nam zaželel toplo dobrodošlico. Seveda pa nas je še posebej zanimalo, kdo bo naša nova učiteljica, saj smo vzgojiteljico že spoznali. Ko se je predstavila, smo si jo pazljivo in natančno ogledali. Ji bomo že kos, smo si rekli, čeprav ji tega še nismo upali povedati. Ampak sedaj, ko dnevi minevajo, ji povemo vse, dobro in slabo. Če pa se nam kdaj kje zatakne, pa je tu še vzgojiteljica, ki nam priskoči na pomoč.

Postali smo pravi prijatelji, ki pa se tu in tam tudi malce skregamo. Takšni pač smo! Sedaj pa se nam že mudi k športni vzgoji, ki jo imamo najraje! Pa lep pozdrav!

PRVI ŠOLSKI DAN MED PRVOŠOLCI

Počitnice so se končale in spet se je začel pouk. Za prvošolčke je bil to poseben dan, saj so polni pričakovanj v šolo zakorakali prvič. Ob osmih je bil v prostorih šole sprejem, nato pa so starši pospremili otroke v razred. Na klopeh so otroke že čakala darilca (plišasti zajčki, rutice in kresničke), ki so dodatno popestrila prvi šolski dan. Prva ura je bila bolj namenjena staršem, ki so dobili nekaj osnovnih

navodil, čas po okusni malici pa je pripadal samo otrokom. Preko družabnih iger smo se spoznavali med seboj in kovati so se začela prva prijateljstva.

Da bo prvi dan zares ostal v spominu, je poskrbela tudi fotografinja, ki je majhne, nasmejane obrazke 1.b razreda ujela v objektiv in tako pustila lep, trajen spominček.

Elizabeta SARJAŠ

SREČEN JE OTROK, KI IMA DEDKA IN BABICO...

Odpadlo listje z dreves v tisočeri barvnih odtenkih, puste zorane njive, posušena trava, ovene le cvetlice, v daljavi tu in tam glas ptic, ki si še iščejo toplo zavetje, naznanjajo, da so pred nami spet zimski dnevi.

To so dnevi, ki naznanjajo vesele bližajoče se praznične dni, hkrati pa lahko prav ti dnevi prinašajo namesto veselja grenke spomine na dneve sreče, veselja, radosti.

Tako kot že vrsto let v tem času namenimo še posebno pozornost tistim, ki so nam med mnogimi potmi pokazali pravo življenjsko pot - to ste vi, dragi starejši občani in občanke, dedki in babice. V letu, ki je za nami se je morda med nami marsikaj spremenilo, kar lahko občutimo sami: nekdo je izgubil svojega življenjskega sopotnika, nekoga je bolezen priklenila na posteljo, kdo drug se spet bojuje, da bi premagal bolezen. Kljub vsemu temu nekje globoko v nas tli upanje na boljše, lepše. Še posebej dobro se zavedamo tega ob misli, da je življenje nepredvidljivo, in da se včasih zna kruto poigrati s človekom.

Dragi starejši občani in občanke, dedki in babice! Ali veste, kako prijeten je vonj po sveže pečenem domačem kruhu iz krušne peči, kako topla in prijetna je kamnita peč, kjer so otroci nekoč prisluhnili vašim pravljicam? Danes je precej drugače. Način življenja smo spremenili

sami v veri, da bo boljše in lepše. Življenje nam odgovarja: ni časa za družinske pogovore, ne za pravljice, tempo življenja je čedalje zahtevnejši in hitrejši, usiha toplina, ljubezen, stopnjuje se sovraštvo, prezir...

V vaših časih je bilo drugače: znali ste prisluhniti drug drugemu, živel ste skromnejše, bili za marsikaj prikrajšani, a kljub temu je bilo tudi takrat lepo, saj ste znali drug za drugega žrtvovati čas, vračali ljubezen, spoštovanje. Prav takšen svet želite izročiti nam, da ga tudi mi spravimo k svojim spominom in ga pozneje izročimo tudi svojim vnukom.

Za vse to, kar ste nam »izročili«, je beseda zahvale mnogo premalo, pa vendar naj bo le kapljica v morju.

Tako kot že vsa zadnja leta je občina Grad tudi letos v novembru organizirala srečanje starejših s kulturnim programom in družabnim srečanjem. To je le majhen prispevek, s čemer se vam, dragi starejši občani in občanke, lahko oddolžimo za vsa vaša dobra dela za nas, za izkazano nesebično ljubezen, ki smo jo deležni. Na nas pa je, da iz vsega tega naredimo čim lepši, boljši in pošten svet.

V svojem imenu in v imenu občine Grad vam želim še veliko sončnih jeseni življenja v krogu tistih, ki vam pomenijo največ, in ki jih imate neizmerno radi.

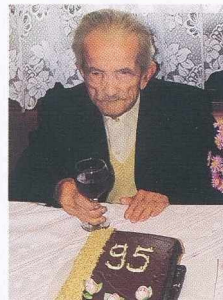
Suzana FARIČ

S srečanja starejših.

NAJSTAREJŠI OBČAN ŽIVI V VIDONCIH

Alojz Fujs je bil rojen 15. oktobra leta 1908 v Otovcih kot tretji izmed devetih otrok Fuiševih družine. Danes jih živi še pet (en brat in tri sestre). Ko je divjala prva svetovna vojna, je moral oče v vojsko in mama je ostala z devetimi otroki sama na majhni kmetiji. Tako so morali otroci že majhni poprijeti za delo, ki pa ni bilo lahko. Alojz je moral že s štirinajstimi leti za zaslužkom v tujino - na sezonsko delo na Madžarsko, pozneje pa še v Bačko, Banat in Baranjo ter Nemčijo.

Leta 1948 se je poročil s Klaro in se preselil na njen dom v Vidonce. Leta 1953 se jima je rodila hči - edinka. Na majhni, skromni kmetiji je moral trdo delati, da so lahko preživel.

Svojo jesen življenja pa preživlja v toplem in varnem zavetju svoje hčerke in njene družine. Kljub visoki starosti se dobro drži. Nikakor ne more biti pri miru; zelo rad lušči koruzo in posluša Radio Ognjišče ter si s tem krajša čas, rad pa ima tudi kozarec domačega rdečega vina.

Vedno se rad spominja svoje mladosti, in ko smo ga vprašali, kako so takrat preživljali praznike - sv. Miklavža in božič - nam je povedal naslednje:

»Kot otroci smo težko pričakovali božične praznike, kajti vedeli smo, da bo to čas, ko nas bo obiskal najprej sv. Miklavž, nato pa še Jezusček, da bo to čas, ko ne bomo opravljali nobenih večjih in težjih del, da se bo ob večerih vsa družina zbirala ob adventnem vencu ter se priporočila Bogu z molitvijo rožnega venca. Na predvečer sv. Miklavža smo vsi otroci pridno počistili čevlje ter jih nastavili sv. Miklavžu, ki nas je vedno obiskal ponoči. Zjutraj smo zgodaj vstali in bili smo presrečni, ko smo našli svoja darila - orebe, jabolka in subo sadje. Prinesel je seveda tudi šibe, katerih pa nismo bili tako veseli.

Božič je bil nekaj posebnega. Na sveti večer nas je obiskal Jezusček, ki nam je prav tako prinesel orebe in jabolka ter doma pečene kekse. Ob polnoči smo šli peš k polnočnici. Na sam božič smo šli seveda zjutraj že zgodaj k maši, nato pa smo vsi, posebej ženske, sodelovali pri pripravi kosila, ki je bilo tokrat bolj slovesno. Takrat smo si privoščili meso, in to prekajeno. Nekaj podobnega je bilo tudi na Novega leta dan. Med letom pa so bile glavne jedi zelje, repa, krompir, žganci in šterc.»

Mateja FERKQ
fotografija: Andrej SUKIC

POŠTA GRAD V OBNOVLJENIH PROSTORIH

Pisalo se je leto 1932, ko je pričela pri Gradu, v hiši Šerugovih, poslovati prva poštna enota, ki se je pozneje preselila v hišo Horvatovih, pri Gradu 194. V teh prostorih je pošta 9264 Grad poslovala vse do leta 1988, ko smo jo preselili na sedanjo lokacijo. Z leti so postajali njeni prostori pretesni, saj skromnih 66 m² ni več zadostovalo za naraščajoče potrebe sodobnega poslovanja. Pošta 9264 Grad zaposluje tri delavce, in sicer upravnika pošte ter dva pismonoša. Dostavni okoliš pošte Grad pokriva kar 712 gospodinjstev, razpršenih po naselju Grad ter vaseh Dolnji Slaveči, Kovačevci, Kruplivnik, Motovilci, Radovci in Vidonci. Dostava poštnih pošiljk na pošti 9264 Grad se opravlja z dvema avtomobiloma ter se vrši 6-krat tedensko gospodinjstvom v naselju Grad, in 5-krat tedensko gospodinjstvom v ostalih vaseh. Ker se število prispelih poštnih pošiljk na območje pošte 9264 Grad nenehno povečuje, ocenjujemo, da bo potrebno zaposliti še dodatnega pismonoša.

Naraščajoče število prispelih poštnih pošiljk ter nefunkcionalne in izredno slabe prostorske razmere v obstoječih poštnih prostorih, so narekivale odločitev Pošte Slovenije za odkup in celovito prenovo poslovnih prostorov. Tako je Pošta Slovenije že v lanskem letu odkupila od Občine Grad del prostorov združenega doma ter naročila izdelavo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja in projektov za izvedbo, ki jih je izdelal Projektivni biro - inženiring, d.o.o., iz Murske Sobote. Na osnovi javnega razpisa smo kot najugodnejšemu ponudniku zaupali gradbeno in obrtniška dela Gradbeništvo Milan Pintarič, s. p., iz Spodnje Ščavnice, za izdelavo opreme pa je poskrbelo Mizarstvo Krošelj, s.p. Pogodbeno prevzeta dela bi moral izvajalec zaključiti že v začetku septembra letošnjega leta, žal pa je med gradnjo prišlo do objektivnih težav pri preselitvi

telefonske centrale, na kar izvajalec ni mogel vplivati, in tako se je rok za zaključek gradbenih del podaljšal za več kot dva meseca.

Celotna investicija, ki je znašala 37 milijonov tolarjev, je zajemala nakup zemljišča in dela zgradbe ter adaptacijo zgradbe in nakup opreme. Novi, sodobno opremljeni in prenovljeni poslovni prostori pošte 9264 Grad, v katere se je pošta preselila 24. novembra letos, so opremljeni z vso potrebno pošto informatiko, ki omogoča hitro in kakovostno opravljanje vseh vrst poštnih storitev. Verjamemo, da se bodo naši uslužbenci, predvsem pa naše stranke, v njih prijetno počutile, da bodo rade prihajale na pošto, in da bodo z našimi storitvami, ki jih ponujamo, tudi v prihodnje zadovoljne.

Objekt kot celota bo dobil končno podobo z dokončanjem del na preostalem, občinskem delu zgradbe, ko bo dokončana fasada celotnega objekta in urejena okolica. Ob tej priložnosti bi se rad še posebej zahvalil županu Občine Grad, g. Danielu Kalamarju, za razumevanje in pomoč pri obnovi pošte 9264 Grad, vsem občankam in občanom pa želim vesele božične praznike ter srečno in zdravo novo leto 2004.

Jožef RECEK, univ.dipl.inž.el.
Direktor poslovne enote

ZDRAVSTVENA POSTAJA GRAD

V razvojnem programu Občine Grad je izmed vseh načrtovanih investicij načrtovana tudi investicija v obnovo Zdravstvene postaje Grad. Predvidena je obnova in oprema čakalnice, obnova sanitarij z ureditvijo dostopa za invalide, adaptacija strehe, prizidava garaže za dve službeni vozili, zamenjava oken in vrat ter obnova fasade. Investicija je razdeljena po fazah na obdobje petih let. V letošnjem letu se je obnova Zdravstvene postaje pričela z rekonstrukcijo sanitarij in ureditvijo dostopa tudi za invalide. Dela izvaja podjetje Dolinka inženiring Belinci, z.o.o. Investicijo pa je poleg Občine Grad finančno podprlo tudi Ministrstvo za zdravje.

Lidija KRPIČ

VEŽICA V VIDONCIH

V Vidoncih nam je po dolgoletnih trudih in naporih končno uspelo zgraditi in urediti vežico ter obnoviti križ na pokopališču. 5. oktobra smo prisostvovali blagoslovitvi z mašo, ki jo je vodil domači župnik.

Ob tej priložnosti pa moram priznati, da gre veliko zaslug g. Volfu, ki se že vseskozi zavzema za to, da vsa dela na pokopališču potekajo v najlepšem redu.

Mateja FERKO
fotografija: Slavko SUKIČ

TURNIR V MALEM NOGOMETU V RADOVCIH

Športno društvo Radovci je že drugič zapored organiziralo in izpeljalo turnir, kjer so nastopili nogometaši iz posameznih zaselkov v vasi. Turnirja se je udeležilo 5 ekip, in sicer: Drvaričke, Logarska dolina, Koncvenklge, Sabotinge in ekipa Ajaksa iz Kruplivnika.

Na turnirju niso igrali samo tisti, ki se ukvarjajo z nogometom, ampak so se v njem preizkusili tudi tisti, ki se z njim sploh ne ukvarjajo.

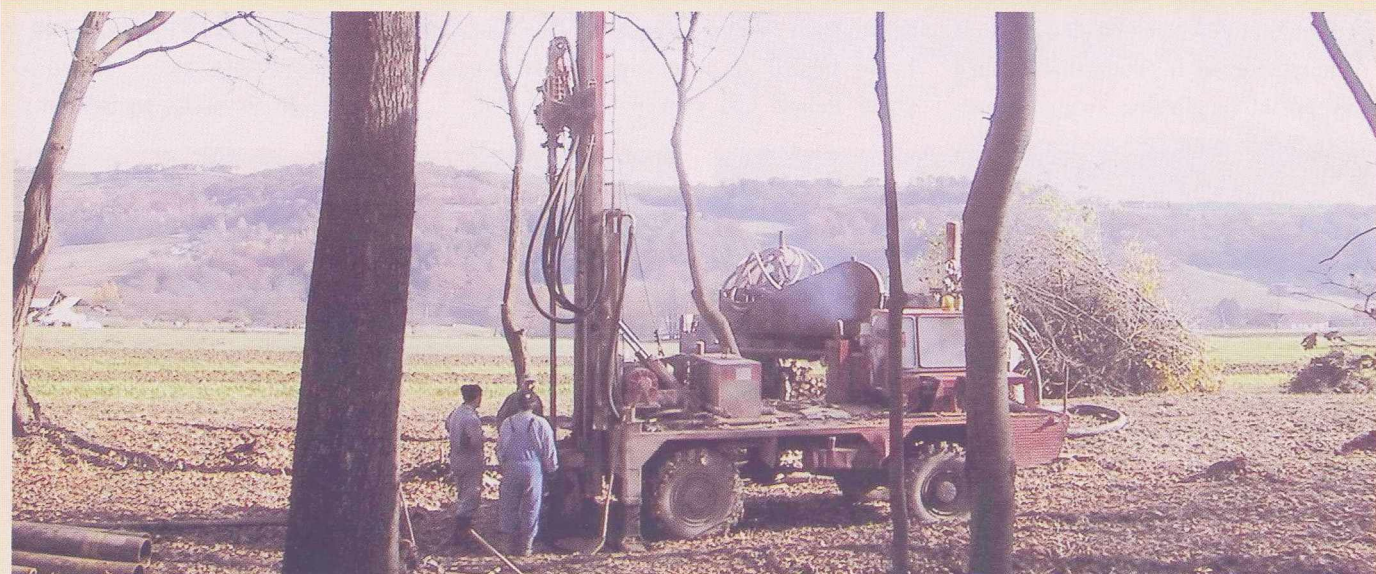
Vse ekipe so morale pokazati borbенost in požrtvovalnost ter tudi pravo nogometno znanje, obenem pa so morali biti igralci maksimalno angažirani prav do konca turnirja.

Na turnirju sta nastopili tudi ekipi žensk (neporočene in poročene), ki sta bili v potrditev, da tudi nežnejši spol precej obvlada nogometno znanje. Izkazalo pa se je tudi, da je mladost le prinesla svoje, saj je bila zmagovalna ekipa neporočenih.

V poznem popoldnevu je turnir le dobil zmagovalca tudi pri moških ekipah. Ekipa Logarske doline namreč ni uspela ubraniti prvega mesta iz lanskega leta. Tokrat je bila boljša ekipa Drvaričev. Logarska dolina se je tako morala zadovoljiti le z 2. mestom. So se Drvaričke le najboljše znašli pod reflektorji ali pa je k temu prispevalo znanje in mladost? Naj presodijo sami!

Suzana FARIČ

PRIČETEK IZGRADNJE VRTINE V KRUPLIVNIKU

Za zagotavljanje zadostne količine pitne vode občanom smo pričeli z izgradnjo še ene vrtine v Kruplivniku. Vrtina je globoka 200 metrov. Izgradnjo vrtine je dobilo po izvedbi postopka javnih naročil male vrednosti podjetje ROVS, d.o.o. iz Ljubljane, geološko spremljavo pa vodi Geološki zavod Slovenije. Celotna vrednost investicije je 9,853.680,00 SIT.

Lidija KRPIČ

S PRAVILNO PREHRANO IN GIBANJEM DO ZDRAVE TELESNE TEŽE

V mesecu oktobru se je v občini Grad ponovno začela delavnica »S pravilno prehrano in gibanjem do zdrave telesne teže« – šola hujšanja. Delavnico organizira Zdravstveni dom Murska Sobota s pomočjo Občine Grad in Osnovne šole Grad. Srečanja so sestavljena iz teoretičnega dela, ki je enkrat na teden v učilnici OŠ pod vodstvom patronažne medicinske sestre Darinke Bauer, in telesne aktivnosti, prav tako enkrat na teden v telovadnici OŠ Grad pod vodstvom fizioterapevte Nataše Sraka. V delavnico je vključenih 25 ljudi. Razveseljivo je, da se čedalje več ljudi zaveda pomena zdrave telesne teže in tveganja za nastanek bolezni ob povečani telesni teži.

Vsi občani ste vabljeni v naslednje delavnice, ki bodo še potekale na tem območju.

Darinka BAUER

IZLET ŠRD DOLNJI SLAVEČI

Člani ŠRD Dolnji Slaveči smo se v začetku septembra odpravili na enodnevni izlet. Pot nas je naprej vodila do Mozirskega gaja, kjer smo si ogledali razstavo čudovitega cvetja. Polni prelepih vtisov smo nadaljevali pot proti Velenju. Pogledali smo si velenjski grad in skakalnico, nato pa se podali v globine rudnika pre-

moga. Vsak je dobil rudarsko obleko, čelado in rudarsko malico. V tej opreми so nas tudi fotografirali. Ker se je dan prevesil že v drugo polovico, smo postali malce lačni. Okrepčali smo se v restavraciji Cizej nekaj kilometrov izven Velenja. Po dobrem kosilu smo se zapeljali še do jame Pekel. Od tam pa nas je pot

vodila nazaj proti domu, kamor smo prispeli v poznih večernih urah.

Polni lepih doživetij smo si obljubili, da se bomo še večkrat odpravili na podobne izlete in za hip pozabili na vsakdanje skrbi in težave. Če skupaj delamo, je lepo tudi, če se skupaj poveselimo.

Slavica POTOČNIK

Utrinek iz Mozirskega gaja

Utrinek iz rova v Velenjskem rudniku

REFLEKTORJI NA NOGOMETNEM IGRIŠČU V RADOVCIH

ŠD Radovci si je ob izgraditvi novega nogometnega igrišča vseskozi prizadevalo tudi za reflektorje ob igrišču. To jim je v letošnjem letu tudi uspelo kot prvim v občini Grad. Največje zasluge za to za vas veliko finančno pridobitev (ki je v celoti vredna okrog 13 mio tolarjev) nosi Jurij Gjergjek, ki je tako investiral in financiral celotno nabavo osmih reflektorjev.

Vsa ostala dela, kar se tiče priprav in postavitve samih stebrov, ki služijo za reflektorje (betoniranje, varjenje stebrov...), pa so opravili vaščani in člani ŠD Radovci sami (tudi njim gre iskrena zahvala).

Vas Radovci je tako bogatejša za še eno veliko pridobitev, ki je vsem v ponos, toliko bolj ker je obenem odraz razvoja ene izmed najmanjših vasi v občini. Težimo pa tudi k temu, da bi posameznik znal ceniti trdo delo vsakega, ki po svojih najboljših močeh karkoli prispeva k razvoju in ugledu vasi, v našem primeru gre za sodelovanje poslovnega partnerstva in osebnega prijateljstva obenem.

Suzana FARIČ
fotografija: Stanka DEŠNIK

MODERNIZIRANA POSTAJALIŠČA NA DOLNJIH SLAVEČIH

Križišče Dolnji Slaveči -Motovilci

VGD Dolnji Slaveči

Pöržov mlin

PEVSKO DRUŠTVO LYNDWA

»Dober glas seže v deveto vas«,

pravi stari ljudski pregovor. Dekleta noneta Lyndwa mu sledimo, saj smo nedolgo tega, natančneje v soboto, 11. oktobra 2003, ob 20.30 nastopila na 16. mednarodni reviji pevskih zborov v Izoli, ki jo je priredila Skupnost Italijanov »Pasquale Besenghi degli Ughi« v Izoli. Na reviji so nastopili Mešani pevski zbor »HALIAETUM« Skupnosti Italijanov iz Izole, Mešani pevski zbor »CANDOTTI« iz Italije, Komorni zbor »RUBINO« iz Rovinja, Republika Hrvaška, barve Slovenije pa je zastopal nonet Lyndwa. Bilo je enkratno doživetje in takih si želimo čim več. Prijetno smo združile s koristnim in nedejlo izkoristile za potepanje oziroma izlet po Primorski. Spoznale smo Slovensko primorje, ki je kljub temu, da je majhno, zelo pestro in zanimivo.

KRONIKA NONETA LYNDWA (1997-2003)

Pevsko društvo Lyndwa deluje šest let. Sestavlja ga devet deklet, ki smo glasbeno nadarjena in imamo veliko veselja do petja, in sicer

Anamarija Krpič, Nataša Ferko, Lidija Krpič, Milena Šadl, Danijela Krpič, Mateja Semler, Mateja Ferko, Klavdija Sukič in Daniela Sukič. Poučuje nas gospodična Mateja Semler. S svojim petjem in nastopi skrbimo za kulturno življenje ljudi v naši in širši okolici. Skrbimo pa tudi za promocijo našega kraja in občine. Naše delo obsega zelo širok repertuar. Pojemo zborovske, črnske duhovne pesmi, umetniške, ljudske, narodno-zabavne in priredbe, ki jih priredita Mateja Semler

in Klavdija Sukič. Na koncertih in nastopih nas na klaviaturah spremlja Andrej Ficko.

Nonet vsako leto prireja dva samostojna koncerta. To sta:

- poletni koncert z nazivom »Razveselimo poletje« in
- božični koncert v času božiča.

Poleg tega imamo še čez dvajset nastopov in koncertov v svoji občini in izven nje.

Nonet Lyndwa v začetku ni deloval kot nonet, ampak je nastal iz ideje, ki se je porodila na večer prihoda svetega Miklavža, 6. decembra 1997, v kulturni dvorani pri Gradu. Na tej prireditvi smo bile prisotne tudi me in glede na to, da je mladinski cerkveni zbor, v katerem smo vse pele, razpadel, smo prišle do ideje, da bi se začele dobivati in prepevati ne le cerkvene, ampak tudi druge pesmi. Pravijo, da iz majhnega raste veliko in tako je bilo tudi pri nas.

Začele smo nastopati na raznih prireditvah in v znak prepoznavnosti smo v začetku dobile ime »Mlada srca«, katero nam je nadela gospa Cvetka Juhnov.

Za nemoteno delovanje je bilo kmalu potrebno naše društvo registrirati. Leta 1999 smo ustanovile

Nastop v živo na Radio Slovenija, 5. decembra 1998.

Pevsko društvo Lyndwa, znotraj katerega deluje nonet Lyndwa. Ime za naš nonet smo poiskale iz zgodovinskih virov. Pod tem imenom je prvič omenjen grad Grad leta 1208.

Skrbimo tudi za ohranjanje starih ljudskih pesmi, značilnih za naš kraj, katere smo predstavile v oddaji »Jaz pa nekaj znam« na drugem programu Radia Slovenija, ki ga poslušajo tudi naši rojaki v tujini. Nastop na radiu je bil za nas veliki izziv in ponosne smo, da smo se lahko predstavile tam.

Izmed vseh nastopov, katerih je bilo do sedaj že čez sto dvajset, naj naštejem le nekatere:

- božični koncerti po župnijah soboške dekanije,
- majski koncerti v Boreči,
- nastop ob živih jasticah v Postojnski jami,
- nastop ob veselem decembru na Tromeji v Trdkovi,
- nastopi ob materinskih dnevih,
- nastop ob obisku ministrice za kulturo, Andreje Rihter, ob otvoritvi druge faze obnove gradu Grad,
- nastopi ob raznih prireditvah ob odprtjih telodnice, igrišča, moderniziranih cest, razstav itd.,
- sodelujemo tudi na skupni prireditvi v občini, t.j. Noč čarovnic,
- sodelovanje na pustni prireditvi Ženitev princeske pri Gradu,
- kot vile smo sodelovale v Kruplivniku na »Borovem gostovanju«,
- nastop ob 30-letnici NK Grad,
- decembra 2002 smo se udeležile mednarodnega srečanja ženskih zborov v Razkrižju,
- nastopi ob Andrejevem sejmu,
- nastop ob 10-letnici delovanja Moškega kvarteta Martinje,
- nastop na podelitvi turističnih priznanj v hotelu Ajda v Moravskih Toplicah,
- in mnogo drugih nastopov.

Po dolgoletnem delu smo se odločile posneti svojo prvo lastno zgoščenko. Posnele smo jo v studiu Draga Jošarja v Gornjih Petrovcih.

To je dvojni CD, kjer na prvem predstavljamo slovenske, narodne, umetniške in ljudske pesmi, na drugem pa črnske duhovne in angleške oziroma tuje pesmi. Svoj prvi CD smo predstavile na poletnem koncertu »Razveselimo poletje« na grajskem platu pri Gradu. Medse smo povabile goste, s katerimi že več let uspešno sodelujemo. To so

Ljudski pevci Kulturnega društva Grad, Moški kvartet Martinje in Matej Bunderla iz Kuzme ter tamburaši Turističnega društva Korovci. Upamo, da bomo v kratkem posnele še svoj drugi CD in si hkrati želimo še veliko dobrih in zanimivih nastopov doma in v tujini.

Lidija KRPIČ

V studiu na snemanju.

USTANOVILI SMO GORIČKO DRÜJŠTVO

V torek, 28. oktobra 2003, ob 17. uri smo se zbrali v enem izmed grajskih prostorov pri Gradu na ustanovnem zboru vsi, ki mislimo z dobro voljo, delavnostjo in pripravljenostjo svoje ideje posredovati naprej. Tako smo z veliko ljubezni do Goričancev in goričke zemlje ustanovili Goričko društvo.

Prisotnih nas je bilo lepo število bodočih članov tega društva, s tem da smo pogrešali več domačinov. Zainteresirani člani smo pokrivali skoraj vse občine v okviru krajinskega parka. Dogovorili smo se, da bo sedež društva pri Gradu. Goričkemu društvu bo predsedovala Marta Horvat, njegov podpredsednik pa bo Ludvik Kočar, sicer domačin, ki bo v dogovoru z njo in upravnim odborom, ki šteje 15 članov, seznanjen z vsemi zadevami. Sprejeli smo statut, v zadevi z logotipom društva se bomo še izjasnili in ponazorili ideje o programu dela, ki se bodo občasno dograjevale. Sprejet je bil še sklep o višini članarine društva, ki seveda vabi nove člane za sodelovanje v svojem okviru.

»Vsak se veseli vsakogar in drug drugemu ponuja roko ljubezni in pomoči, saj bo samo takšna moč in volja lahko Goričko tudi ohranjala«.

Štefka BOHAR

»ŽIVIMO ZDRAVO« IZ POMURJA – ZA POMURJE IN SLOVENIJO

Utrinki o vlogi in pomenu zdravega življenjskega sloga

V mirnih, dolgih jesenskih popoldnevih se je začela dogajati promocija zdravja s svojo pestro vsebino. Začelo se je jeseni 2001 v Beltincih. Jesen 2002 - dogajanja v Pomurju v 10-tih lokalnih skupnostih in eni na Madžarskem, jesen 2003 - nadaljuje se zgodba o uspehu - širitev projekta promocije zdravja »ŽIVIMO ZDRAVO« na celotno Slovenijo in na novih 10 pomurskih občin: Puconci, Tišina, Radenci, Lendava, Veržej, Sveti Jurij ob Ščavnici, Ljutomer, Gornja Radgona, KU Apače, Murska Sobota. Projekt pokriva kar nekaj najpomembnejših področij človekovega življenja - zdravo prehrano, gibanje, družabnost, duševnost ...

Kot vsake nove jeseni prinašamo še več znanja in smernice za izboljšanje, ohranjanje in krepitev zdravja. Naši strokovnjaki, sodelavci in partnerji v projektu promocije zdravja so se tega lotili na resnično nov in zanimiv način: številne edukativne in praktične delavnice po lokalnih skupnostih, svetovanja in predavanja o zdravi prehrani in zdravem življenjskem slogu, kuhanje in priprava zdravih jed z degustacijo, določanje in kontrola dejavnikov tveganja, pohodi, testiranja telesne zmogljivosti... Ne pozabimo, da so srečanja priložnost za druženje, ki je tudi del zdravega življenja.

Ali se vam ne zdi, da je naš odnos do zdravja preveč sproščen? Značilno zanj je mnenje večine zdravih ljudi, da se bolezen dogaja drugim. Samodestruktivnost je postala del sodobnega življenjskega ritma zaradi nepravilne prehrane, premalo gibanja, zaradi stresa, naglice, premalo prostega časa. Splošno poslabšanje zdravstvenega stanja je rezultat nezdravega življenjskega sloga.

Seveda, to se ne zgodi takoj, danes, ali jutri.. Leta, ki jih preživimo na tak način nam v prihodnosti prinesejo vse drugo kot zdravje, brezskrbnost in življenjsko radost.

Nezdrav življenjski slog se žal skoraj vedno potrdi z obolenjem za kroničnimi boleznimi. Ali se jim in kako se jim lahko izognemo? Nastanek in razvoj večine teh bolezni res lahko preprečimo ali že nastale težave omilimo z zdravim življenjskim slogom.

Naš optimizem je zelo nalezljiv. Ozrimo se malo naokrog - po vsakem vremenu lahko opazimo sosedo, prijatelje, someščane in sovaščane, kako s hitrim in lahkotnim korakom hitijo naprej - krepijo svoje zdravje. Čudovito!... in vse več nas je.

Zato je odločilno vprašanje: ali boste tudi vi ukrenili nekaj sami zase? Postanite del našega prijaznejšega sveta. Vedno znova poudarjamo, da se je za spremembe pomembno odločiti. Za začetek je dovolj, da začnemo spreminjati stare navade in opustimo škodljive razvade. Za najboljši učinek upoštevajmo prehranske nasvete in navodila za aktivno preživljanje prostega časa. Dan začnimo z zajtrkom, uživajmo veliko sadja in zelenjave, pijmo dovolj vode in gibajmo se, gibajmo se, gibajmo se...

Recept za uspeh: dobra volja in vztrajnost. Odzovite se vabilom na dogajanja v vaših skupnostih. Naradimo nekaj koristnega zase in svojo družino, nekaj, kar se najbolj obrestuje - vlaganje v zdravje, kar pomeni v prihodnosti več življenjske radosti, aktivna in razgibana zreła leta, srečne trenutke z družino, ker jih ne bomo zapravljali v čakalnicah pri zdravniku.

Veliko zdravja.

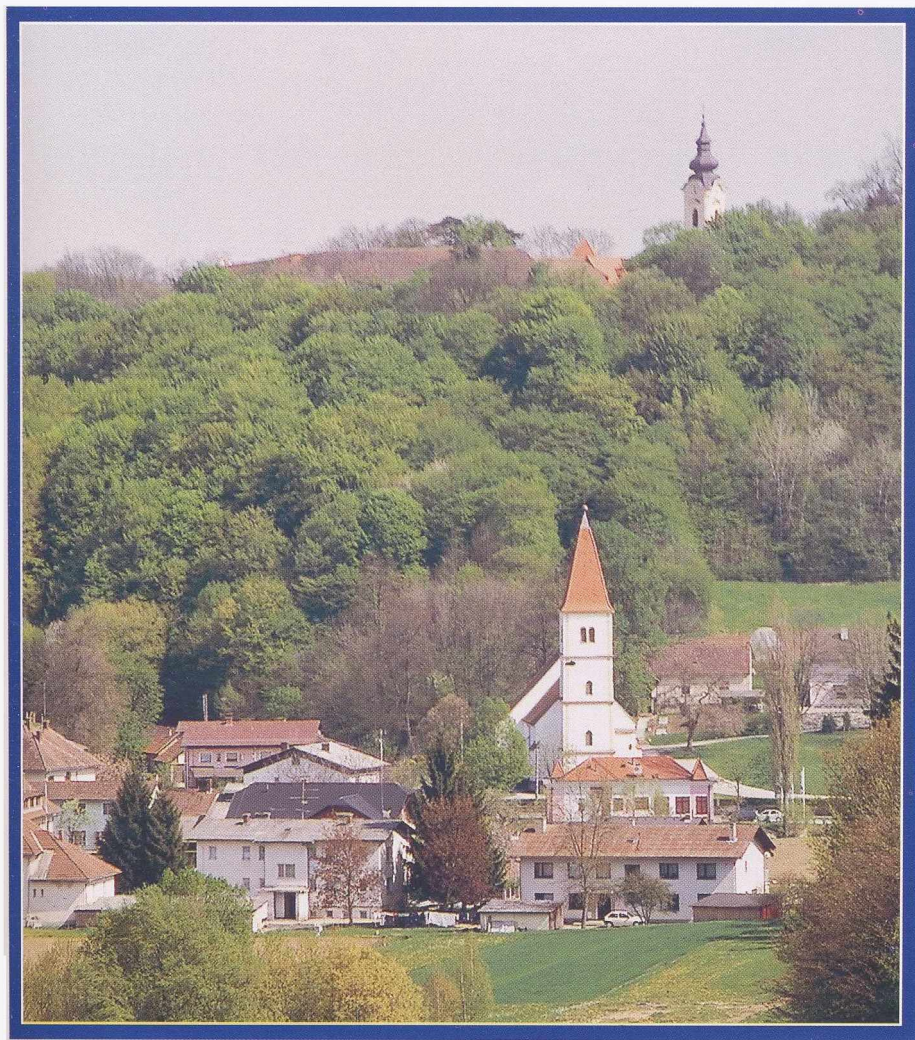
Jadranka JOVANOVIĆ

ANDREJEVO SENJE

Že od nekdaj obstaja tradicija ob praznovanju godu sv. Andreja, to je »Andrejevo senje« v zgornjem delu vasi Grad. V viteški dvorani je bila najprej darovana sveta maša v počastitev sv. Andreju in posvetitev adventnih venčkov, nato pa je sledil kulturni utrinek poezije in gline-nine. Sveto mašo je daroval pater Gabrijel iz Kančevcev.

V kulturnem programu sta se nam s svojimi deli predstavili gospa Štefka Bohar s pesniškimi deli *Moje oaze* in gospa Cvetka Juhnov z izdelki iz gline *Indašnja gračka gospoda*. Avtorici sta zelo dejavni vsaka na svojem področju in veliko prispevata h kulturnemu dogajanju in življenju v občini. Kulturni program so popestili Ljudski pevci Kulturnega društva France Prešeren od Grada in Nonet Lyndwa.

Lidija KRPIČ

MOJE OAZE

POISKALA BOM
POTOČEK,
KI JE ŽE ZDAVNAJ
ODŽUBOREL.

POISKALA BOM
JASE, KJER JE
UTONILO SONCE
MOJIH POMLADI.

POISKALA BOM
KOŠATE SMREKE
ZELENEGA GOZDA,
KI JE IZGUBIL BARVO.

ULOVILA BOM
TISTI SMEH,
KI ODŽEJA SRCE.

NABRALA BOM
VEDNO CVETOČIH ROŽ
IN PRINESLA
SONCE V DLANEH
ZA VSE
MOJE POMLADI
IN OAZE MOJEGA POLETJA...

Š. BOHAR

6. DEL

VŠEČ SI MOJI HČERKI.
MISLIM, DA JE PRIŠEL ČAS
PORAVNAVE. LAHKO SE VZAMETA.
PRIPRAVILI BOMO VELIKO
GOSTIJO.

NAŠ NOVI GRAŠČAK
JE MODER IN PRAVIČEN.
IZPOSTAVIL JE MAKETO
ZMAJEVE KRONE.

NAJ ŽIVI
NAŠ NOVI GRAŠČAK!
NIKOLI NE BOMO
POZABILI ZMAJA!

MORDA ŽIVI NA NEBU
V ZVEZDNEM KRALJESTVU?
NJEGOVA KRONA JE SKRITA
NEKJE PRI NAS.

MOGOČE JO BO PRIŠEL ISKAT?

KDOVE, ČESA BI ZMAJ
NAŠEL VEČ V ČLOVEŠKIH SRCIH,
ČE BI SE ZNOVA VRNIL?

Besedilo: Štefka BOHAR, Risbe: Sonja ŠTEFKO.

KONEC